

Montesori kartiņu materiāls vārdu krājuma paplašināšanai: „Rotaļlietas”

Mērķis:

Tiešais: paplašināt bērna vārdu krājumu,
palīdzēt bērnam klasificēt apgūtos jēdzienus.

Netiešais: uzlabot bērna spēju saprast (dzirdēto un lasīto),
uzlabot bērna spēju izteikties (mutiski un rakstiski).

Uzdevumi: atrast tādu pašu rotaļlietu grupas telpā (attāluma spēle);
sekmēt orientēšanos telpā.

Materiāls:

Kastītē/maisīnā/mapītē ievietotas kartītes ar attēliem uz balta fona un marķētu rāmīti: dzīvnieki (fauna) – **sarkans**, augi (flora) – **zaļš**, cilvēka radītie priekšmeti – **dzeltens**, priekšmeti un parādības dabā – **zils**.

- Attēli ir uz balta fona.
- Viena komplekta ietvaros svarīgi, lai attēloto objektu lielumu attiecības būtu autentiskas dabā esošajām (piem., ērkšķogas lielākas par upenēm).
- Dzīvniekiem jābūt attēlotiem pilnībā.
- Komplektā esošos attēlus izvēlas pēc svarīguma, lai ir bērnam zināma kategorija, tomēr atstājot iespēju iepazīt jaunas lietas.
- Komplekts ataino reālu kategoriju, tam ir konkrēts mērķis – ar ko vēlamies iepazīstināt.
- Katram komplektam ir *vispārinošā jēdziena kartīte*, uz kuras attēlotas visas komplektā esošās lietas.
- Komplektā minimāli 3 kartiņas, maksimāli 12 kartiņas.

Demonstrējuma apraksts:

Ļauj bērnam pašam izvēlēties kartiņu komplektu. Strādā pie galda vai uz paklāja. Skolotājs rāda attēlu, bērns nosauc attēlotās lietas. Ja bērns nosauc pareizi, skolotājs noliek kartīti vienā slejā, ja kļūdās – liek citā slejā. Beigās skolotāja rāda vispārinošo kartiņu un dod vispārinošo jēdzienu „Rotaļlietas”. Ja ir nezināmi jēdzieni, seko trīspakāpju lekcija ar maksimāli diviem jauniem vārdiem un trīs kartītēm. Beigās komplektu sakārto tā, lai vispārinošā kartiņa atrodas virspusē, novāc kartiņas, apņem ar gumiju, ieliek aploksnē.

Klūdu kontrole: kartīšu krāsainā maliņa un skolotājs.

Vingrinājumi:

- demonstrējuma atkārtošana,
- darbs ar citiem komplektiem (pa vienam, ar vairākiem paralēli, vai kombinējot),
- darbs ar aprakstiem (skolotāja un bērns strādā ar definīcijām).

Vecums: 2,5 – 3,5 gadi.

Kartiņu veidi:

1. Parastais (kā aprakstīts iepriekš).
2. Attīstības rinda – ataino kādas parādības, notikuma attīstību (pupa dīgst, cālis izšķiļas utt.); komplektā ir atsevišķas kartītes + kontrolei kopējā, salīmētā, vādekļa veidā salocītā rinda (leporello), ar ko beigās salīdzina.
3. Ģimenes kartiņu komplekts – piem., dzīvnieku ģimenes (aita, auns, jēriņš).
4. Definīcijas – kopējā kartiņā ir atainots kaut kas pilnībā, savukārt, uz pārējām kartiņām izceltas (izkrāsotas) daļas no pilnā objekta (piem., augs uz kopējās kartiņas un saknes, kāts, lapas, zieds, katrs izcelts savā atsevišķā kartiņā; velosipēds uz kopējās un stūre, pedāļi, riepas utt. izcelti atsevišķās kartītēs utt.). Būtiski, lai visas kopējā attēlā redzamās daļas skolotājs var nosaukt/ definēt un, lai viss mazajos attēlos redzamais (izkrāsotais) kopā saliekot veido visas izkrāsotās daļas kopējā zīmējumā.

Materiālu izstrādāja: Sarmīte Stivriņa

Montesori kartiņas klasificējošai lasīšanai: „Rotaļlietas”

(rotaļlietu nosaukumā ir patskanis o).

Mērķis:

Tiešais: saistīt attēlu un vārdu, klasificēt attēlotās lietas;

Netiešais: lasītprasmes attīstīšana, lasīšana ar izpratni, rakstītprasmes attīstīšana, bērna pašapziņas celšana.

Uzdevums: patskaņa o saklausīšana vārda dažādās pozīcijās

(sākumā, vidū, beigās);
atrast kartiņu pēc izlasītā nosaukuma;
netīši trenēt bērniem lasītprasmi;
pēc parauga norakstīt rotaļlietu nosaukumus.

Materiāls:

Materiāls sastāv no 2 kartiņu komplektiem:

1. komplekts sastāv no attēla un atbilstošā vārda apakšā (šis ir kontrolkartiņu komplekts);

2. komplekts, kur attēli un vārdi ir uz atsevišķām kartiņām.

Kartiņas tiek veidotas pa tēmām.

Demonstrējuma apraksts:

Strādā pie galda. Skolotājs rāda bērnam kartiņas bez uzrakstiem. Bērns nosauc attēlotās lietas un kartiņas tiek izliktas uz galda, atstājot vietu nosaukumam un kontrolkartiņai. Ja kāds vārds bērnam ir nepazīstams, to apgūst ar 3-pakāpju lekciju. Skolotāja rāda bērnam vārdu kartiņas. Pirmo izlasa kopā ar bērnu un pieliek pie atbilstošā attēla. Bērns turpina ar pārējiem vārdiem. Tad skolotājs ņem kontrolkartīti, atrod attēlu, izlasa vārdu kontrolkartītē un zem attēla, parāda kā novieto kontrolkartiņu blakus labajā pusē. Bērns turpina. Skolotāja parāda bērnam kā visu novāc.

Klūdu kontrole: skolotājs, lasošs bērns; kartiņu pārļasišana (ja kādai neatrod atbilstošu attēlu); pašas kartiņas kā kontrolkartes, kad bērns liek vai raksta vārdus.

Vingrinājumi: darbs ar citiem kartiņu komplektiem.

Vecums: 4,5 – 6 gadi.

Trīspakāpju lekcija: ļoti labs veids kā mācīt bērnam jaunus jēdzienus izmantojot maņas un valodu. Ir 3 pakāpes:

1. **Iepazīstināšana** – dod nosaukumu, ļauj bērnam aptaustīt un arī pateikt nosaukumu.
2. **Savienošana** – spēlēšanās ar jauno lietu, vai vairākām jaunām lietām, tās visu laiku aiztiekot un mainot vietām, reizē lietojot valodu, kamēr pedagogam rodas pārlicība, ka bērns jauno jēdzienu atpazīst pie pareizās lietas.
3. **Apstiprināšana** – lietas sakārto tādā pašā secībā kā 1.fāzē un prasa to nosaukumus bērnam.